

Aprobat prin

Dispoziția Domnului Președinte al Raionului Nisporeni

Vasile Mărcuță

Nr. _____ din data _____

CONSILIUL RAIONAL NISPORENI

MD-6410, or. Nisporeni, Republica Moldova, str. Ioan Vodă 2

Program Strategic de Dezvoltare a Sectorului de Tineret pentru anii 2022-2027, în conformitate cu obiectivele Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Nisporeni pentru perioada 2021-2027.

Președinte Grup de Lucru _____ Sergiu Sococol

GRUPUL DE LUCRU care a participat la elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare a Sectorului de Tineret pentru anii 2022-2027, în conformitate cu obiectivele Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Nisporeni pentru perioada 2021-2027. ,în cadrul ședințelor de planificare strategică :

1. Sococol Sergiu – Vicepreședintele raionului Nisporeni, Președintele grupului de lucru
2. Susanu Ion – specialist principal DÎTS Nisporeni, Secretarul grupului de lucru
3. Lazăr Vera – șefă Direcție Finanțe Nisporeni
4. Lupei Diana – Specialist Principal Direcție Asistență Socială și Protecție a Familiei Nisporeni
5. Ciochină Dumitru –specialist Tineret și Sport, Primăria orașului Nisporeni
6. Bolun Mariana – Manager Centrul Raional de Tineret Nisporeni

Consultanți în procesul de planificare strategică:

Natalia Covrig, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)

Alina Andronache, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)

PROIECT

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

CENTRUL
Parteneriat pentru
Dezvoltare

Documentul a fost elaborat în cadrul Programului de suport privind Elaborarea Strategiei Raionale pentru Dezvoltarea Sectorului de Tineret desfășurat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare și este susținut în cadrul Fondului Comun pentru dezvoltarea Centrelor de tineret și consolidarea participării și implicării civice a tinerilor din Republica Moldova al Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare și Fondului Națiunilor Unite pentru Populație.

CUPRINS

INTRODUCERE	4
SITUAȚIA GENERALĂ A TINERILOR DIN RAIONUL NISPORENI	6
PRIORITĂȚILE ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE	14
CADRUL GENERAL DE REZULTATE	16
ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI	20

INTRODUCERE

Programul de Dezvoltare a Sectorului de Tineret a Raionului Nisporeni (PDST) este un document de politică publică ce are menirea să consolideze și să ghideze acțiunile Administrației Publice Locale pe sectorul de tineret pentru anii 2022 – 2027. Strategia este elaborată în concordanță cu principalele priorități, strategii și programe în domeniul de tineret, la nivel internațional, național și local. Documentul transpune viziunea Consiliului Raional Nisporeni pentru dezvoltarea sectorului de tineret și pune în aplicare principiile și direcțiile prioritare stabilite în Legea Nr. 215/2016 cu privire la tineret și Legea Nr. 436/2006 privind administrația publică locală. Programul de dezvoltare strategică a fost elaborată în conformitate cu rigorile și standardele în domeniu, inclusiv prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, fiind elaborată în mod participativ, prin implicarea tuturor părților interesate și consultare publică. În procesul de elaborare a documentului a fost studiat minuțios sectorul de tineret al raionului Nisporeni, consultată opinia tinerilor față de problemele stringente cu care se confruntă și viziunea specialiștilor responsabili de dezvoltarea programelor și lucrului de tineret.

Scopul Programului este de a crea condiții favorabile de dezvoltare a tinerilor, oferirea oportunităților de participare în procesele decizionale, precum și accesul tuturor tinerilor la o gamă largă și diversă de servicii pentru tineri. Scopul propus poate fi atins prin oferirea tuturor tinerilor, în special celor mai vulnerabili, sprijinul adecvat pentru a-și consolida autonomia, a-și realiza drepturile și potențialul deplin, precum și asigurarea accesului la servicii prietenoase tinerilor (din domeniile de sănătate, participare, voluntariat, agrement etc.). Toți tinerii, inclusiv cei mai vulnerabili, trebuie susținuți în mod adecvat pentru a contribui la construirea unor medii incluzive și durabile prin implicarea ca parteneri și agenți ai schimbării la toate nivelele și în crearea de oportunități de dezvoltare.

În procesul de elaborare a PDST au fost consultați principalii actori din domeniul de tineret la nivel raional (structuri de tineret, prestatori de servicii, organizații non-guvernamentale, structuri publice), au fost identificate prioritățile cheie pentru activarea potențialului de dezvoltare a tinerilor din raionul Nisporeni și au fost stabilite principalele domenii de interes ale tinerilor pentru asigurarea unui cadru omogen și eficient de dezvoltare a sectorului de tineret la nivel local. Drept bază pentru elaborarea Programului au servit factorii și problemele care încetinesc sau împiedică dezvoltarea sectorului de tineret și al tinerilor din regiune, principalele angajamente asumate la nivel local și național pe sectorul de tineret.

Caracterul intersectorial al domeniului de tineret a determinat necesitatea unei abordări multidisciplinare, cu implicarea specialiștilor din diferite direcții de activitate ale Consiliului Raional și asumarea unei colaborări strânse în perioada de implementare a SDST pentru eficientizarea activităților realizate.

Principiile de bază ale Programului

Elaborarea și implementarea Programului de Dezvoltare a Sectorului de Tineret a Raionului Nisporeni are la bază următoarele principii:

- **cooperarea intersectorială**, care presupune coordonarea între instituțiile publice și organizațiile de tineret care activează în domeniu. Actorii cheie comunică, se informează și cooperează între ei în scopul atingerii unor obiective comune;
- **informarea** de către instituțiile de lucru cu tinerii și organizațiile de tineret, a tinerilor cu privire la provocările, oportunitățile și drepturile acestora într-o formă accesibilă;

- **participarea activă**, implicare activă a tinerilor în procesul de luare a deciziilor, consultări publice, realizarea de activități care se produc în societate și care îi vizează în mod direct sau indirect;
- **paritatea**, proces de luare a deciziilor de comun acord între autoritățile publice și tineri prin distribuirea egală a responsabilităților în bază de încredere și de respect reciproc;
- **transversalitatea**, ce presupune atribuire politicilor de tineret a unei abordări distincte în diferite domenii de activitate prin stimularea colaborării la toate nivelele a instituțiilor și autorităților publice cu competențe în domeniu;
- **abordarea pozitivă și holistică**, o abordare bazată pe puncte forte, recunoscând contribuția pe care tinerii o pot aduce la viața lor și a celor din jur, abordând în același timp barierele care inhibă acele oportunități;
- **respectarea capacităților în evoluție**, politicile și serviciile sunt elaborate și furnizate într-un mod compatibil cu capacitățile în evoluție ale tinerilor;
- **nediscriminarea și incluziunea tuturor tinerilor**, toate drepturile fiecărui tânăr au prioritate egală și trebuie diminuate sau eliminate condițiile care duc la discriminare directă sau indirectă împotriva oricărui grup de tineri din orice motiv.

Actori cheie la nivel local și beneficiarii strategiei

La nivelul raionului Nisporeni, implementarea politicilor de tineret și dezvoltarea sectorului de tineret revine autorităților administrației publice locale, prin structurile și subdiviziunile sale mandatate în domeniu (Consiliul Raional Nisporeni, Direcția Învățământ, Tineret și Sport Nisporeni, etc.), în colaborare cu prestatorii locali de servicii de tineret (Centrul Raional de Tineret, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor) și structuri de reprezentare a tinerilor (Consiliul Raional al Tinerilor Nisporeni, organizațiile neguvernamentale de și pentru tineret, consilii locale, consiliile elevilor ș.a.). Împreună cu o serie de atribuții pe care le au în inițierea de politici locale cu incidență în domeniul tineretului, administrația publică locală susține activitatea organizațiilor și a instituțiilor de lucru cu tinerii, care activează în baza unui regulament aprobat de APL în temeiul standardelor și principiilor stabilite de către Ministerul Educației și Cercetării. Administrațiile publice locale au competența de a institui sau completa în cadrul subdiviziunii cu referință la domeniul de tineret unitatea de funcționar public responsabil de domeniul de tineret.

Centrele de tineret sunt structuri de interes public, subordonate APL de nivel II sau I, care prin serviciile sale trebuie să asigure informarea, orientarea profesională, consilierea, educația, organizarea și petrecerea timpului liber a tinerilor, contribuind la pregătirea integrării lor sociale și profesionale.

Programul de Dezvoltare a Sectorului de Tineret a raionului Nisporeni pentru anii 2022-2027 are drept beneficiari toți locuitorii raionului Nisporeni cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani. Strategia ia în calcul necesitățile diferitor grupuri de tineri și actori cheie în dezvoltarea lucrului și programelor de tineret, inclusiv:

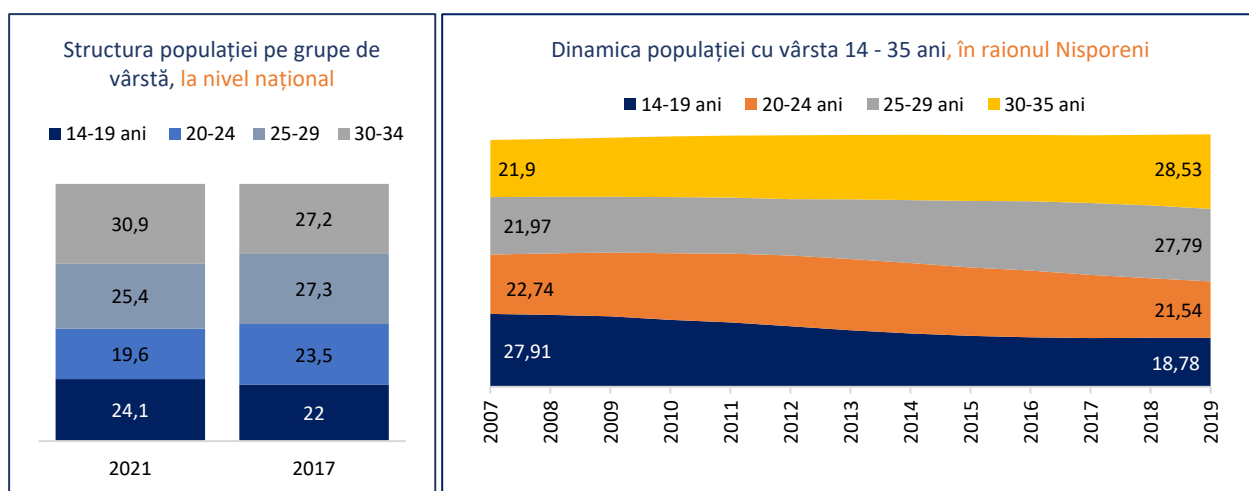
- Persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani;
- Tinerii din grupuri vulnerabile sau cu oportunități reduse;
- Familiile tinere;
- Autoritățile publice locale;
- Organizațiile neguvernamentale de tineret;
- Specialiștii și lucrătorii de tineret;
- Prestatorii de servicii de tineret;
- Consiliile locale ale tinerilor și structurile neformale de participare ale tinerilor;
- Structurile de paritate de tineret.

SITUAȚIA GENERALĂ A TINERILOR DIN RAIONUL NISPORENI

SITUAȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

La nivel național, numărul tinerilor este în descreștere. În perioada 2017-2021, populația cu vârsta de 14-19 ani a scăzut cu 18,5 mii persoane (sau cu 10,1%), iar ponderea acestei categorii în numărul total al tinerilor cu vârsta 14-34 ani s-a majorat de la 22,0% la 01.01.2017, până la 24,1% la 01.01.2021. Numărul persoanelor cu vârsta de 20-24 ani a scăzut cu 61,5 mii persoane (sau cu 31,6%), ponderea acestora fiind în descreștere în perioada analizată cu 3,9 p.p., iar a celor cu vârsta de 25-29 ani cu 53,3 mii (respectiv cu 23,6% și cu 1,9 p.p.). Numărul tinerilor cu vârsta de 30-34 ani s-a diminuat cu 15,0 mii (sau cu 6,7%), ponderea acestora fiind în creștere în perioada analizată cu 3,7 p.p.

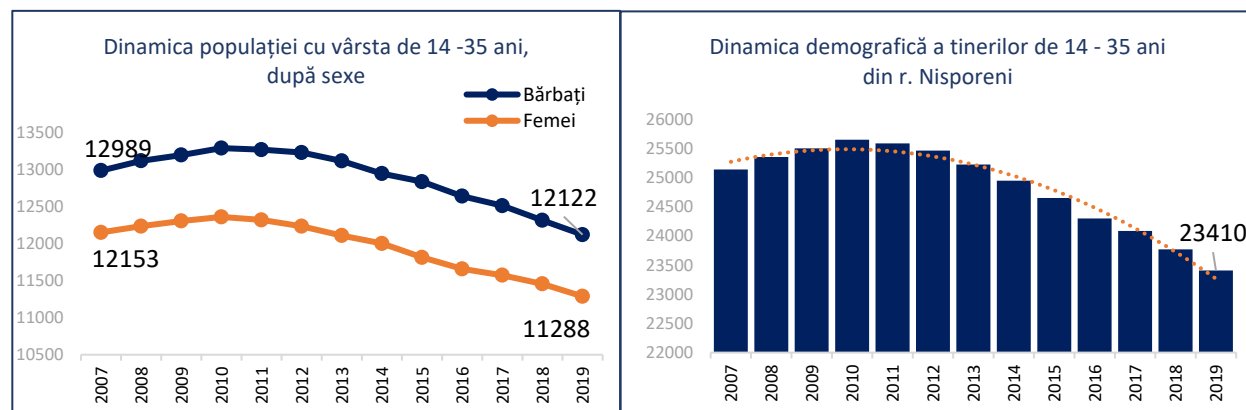
Conform datelor BNS, a scăzut drastic în ultimii ani numărul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 14 – 35 ani ce locuiesc în regiune. Graficul de mai jos redă dinamica populației cu vârsta cuprinsă între 14 – 35 ani pe parcursul ultimelor 12 ani. Astfel observăm că în 2007, numărul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 14 – 19 ani constituia aproximativ 28% din populație. În 2019, ponderea acestora este de aproape 19%.

F1. Structura populației pe grupe de vârstă la 1 ianuarie, Sursa: BNS, 2020

F2. Dinamica populației cu vârsta 14 – 35 în raionul Nisporeni Sursa: BNS, 2019

Analiza în dinamică a datelor relevă o diminuare semnificativă a numărului tinerilor în raionul Nisporeni. Conform datelor din graficele reprezentate mai jos, această tendință negativă este caracteristică ambelor genuri, cu evidențierea unei ușoare discrepanțe. Această discrepanță constituie aproximativ 800 de persoane. Pentru 2019, perspectiva de vârstă, relevă că tinerii cu vârsta cuprinsă între 14 – 35, numeric, care este stabilită în raionul Nisporeni, constituie în jur de 23 410. Migrația, atât inter-comunitară, cât și inter-statală, cât și tendințele naționale cu referire la rata de natalitate și fertilitate, se transpune asupra înregistrării acestei tendințe negative.

F3. Situația demografică a tinerilor de 14-35 ani din r. Nisporeni, persoane Sursa: BNS, 2019

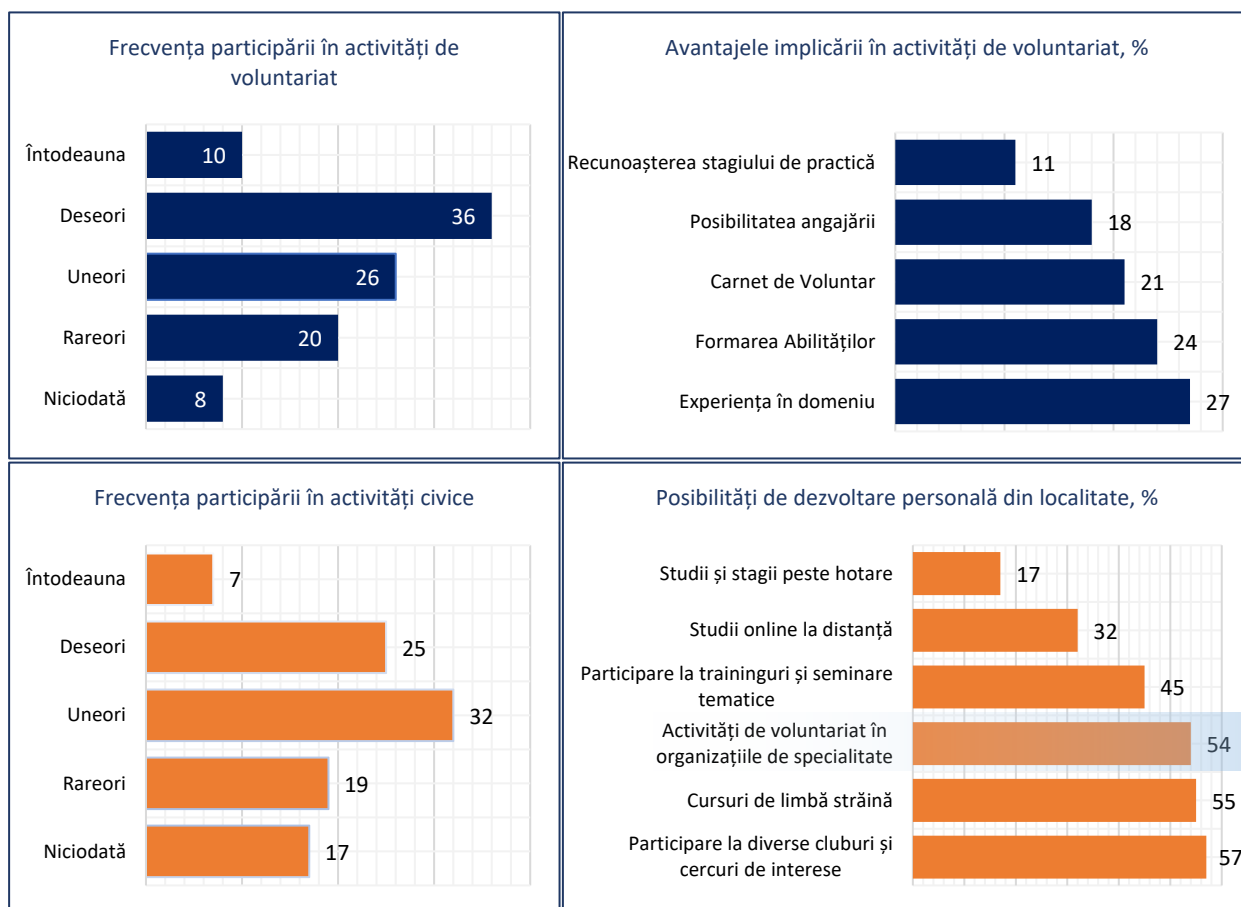
PARTICIPAREA TINERILOR

Participarea, în cadrul acestui document, este definită atât prin implicarea tinerilor în activități civice (membri ai ONG-urilor, grupuri de inițiativă locală, voluntari etc.), cât și prin participarea în procesul de influențare a deciziilor la nivel local. Datele specifice situației tinerilor din Nisporeni, analizate prin prisma acestor două abordări, vin să evidențieze un nivel scăzut de participare la nivel comunitar.

Participarea civică

Rata de participare civică a tinerilor din raionul Nisporeni este scăzută. Potrivit datelor sondajului regional "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", realizat în 2020, 17% dintre tinerii respondenți nu au participat *niciodată* la activități civice, iar 19% au afirmat că participă *rareori* (a se vedea figura 4). Doar 25% susțin că participă *deseori* la astfel de activități. Această situație este determinată, în mare parte, de nivelul scăzut al motivației și dorinței tinerilor de a se implica în asemenea activități, dar și informării insuficiente. Pe de altă parte, problema implicării reduse a tinerilor în viața civică este alimentată de lipsa infrastructurii necesare care ar oferi diferite oportunități în acest sens, inclusiv care ar sprijini tinerii să fie mai activi și a-i educa și informa despre importanța implicării civice.

Peste 50% dintre tineri din Nisporeni percep voluntariatul ca oportunitate de dezvoltare personală și profesională. Deși numărul tinerilor care ar dori să se implice în activitățile de voluntariat este foarte mare, ponderea celor care se implică de facto este una relativ mică. Doar 36% dintre respondenți afirmă că se implică deseori în activități de voluntariat, în timp ce 20% - rareori participă în asemenea activități. Este important faptul că există o conștientizare în rândul tinerilor activi despre beneficiile voluntariatului și implicațiile activității civice asupra integrării socio-profesionale ulterioare.

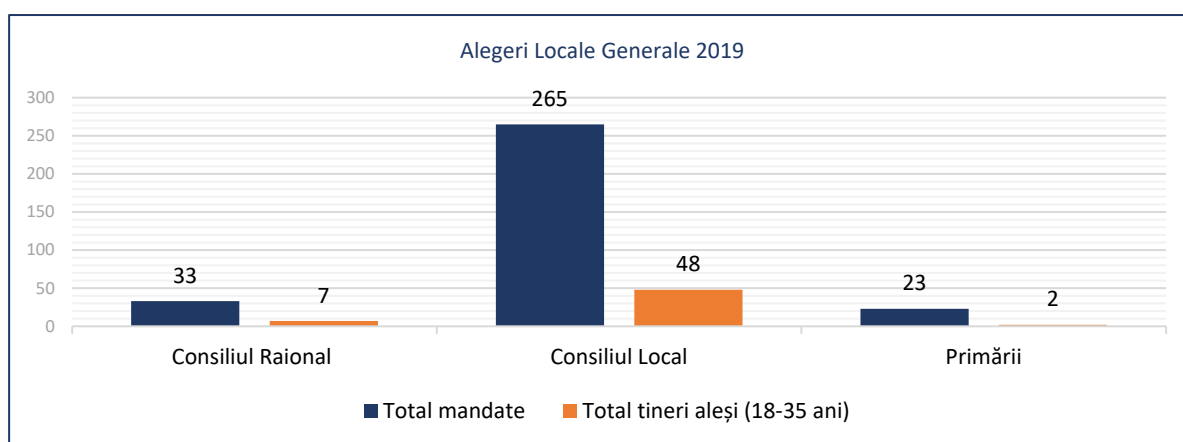
F4. Frecvența implicării în diverse activități, %

Sursa: Sondaj "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", 2020

Participarea în procesul decizional

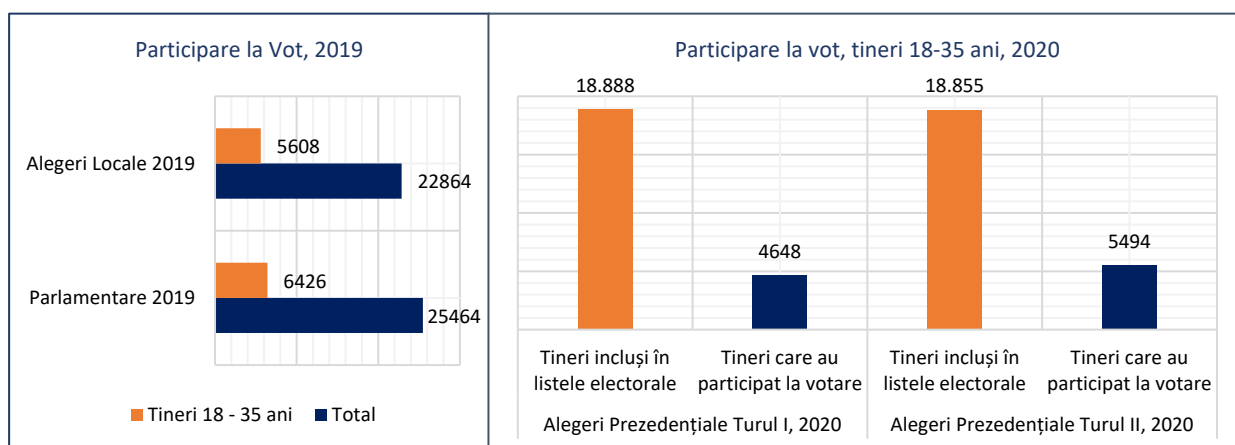
Participarea în procesul decizional se referă la: (I) reprezentarea tinerilor de 18-35 în funcțiile de decizie locale - consilieri locali, consilieri raionali, primari și (II) implicarea în procesul de influențare a procesului de luare a deciziilor prin participarea la vot, afilierea la diverse structuri de tineret (în calitate de membri sau voluntari), implicare în inițiative ce au drept scop abordarea unei probleme ce îi vizează, și dezvoltarea comunitară.

Tinerii din raionul Nisporeni au o reprezentare mică în funcțiile de luare a deciziilor. În baza datelor CEC¹ în urma alegerilor locale generale din 2019 în raionul Nisporeni, în termeni generali, din totalul mandatelor disponibile de 265, tinerii au reușit să obțină 48 de locuri. Mai specific, la nivel raional au fost aleși 7 tineri în funcție de consilieri raionali (echivalent cu 14,5 % din mandate), la nivel local – 48 consilieri locali și 2 primari.

F5. Reprezentarea tinerilor din r. Nisporeni în funcțiile de luare a deciziilor
Sursa: Calculele autorilor în baza datelor CEC, 2019-2020

Participarea la vot a tinerilor din raionul Nisporeni la fel este una destul de redusă. Calculele realizate în baza datelor oferite de CEC, în raport cu participarea tinerilor la vot pentru diverse tipuri de alegeri desfășurate în Moldova, arată o prezență mică a acestora, chiar și atunci când este desfășurat procesul de alegeri a decidenților la nivel comunitar (alegerile locale prin care se ia decizia în privința consilierilor locali, raionali și funcție de primar). În medie, în ultimele scrutine electorale au participat la vot aproximativ 5500 de tineri, ceea ce constituie doar 23% din populația cu vârsta cuprinsă între 18 – 35 ani. Analiza detaliată a datelor cu privire la participarea tinerilor la vot la Alegerile Prezidențiale din 2020 sugerează că doar 27% tineri au participat la vot, din numărul total de tineri înscriși în listele electorale.

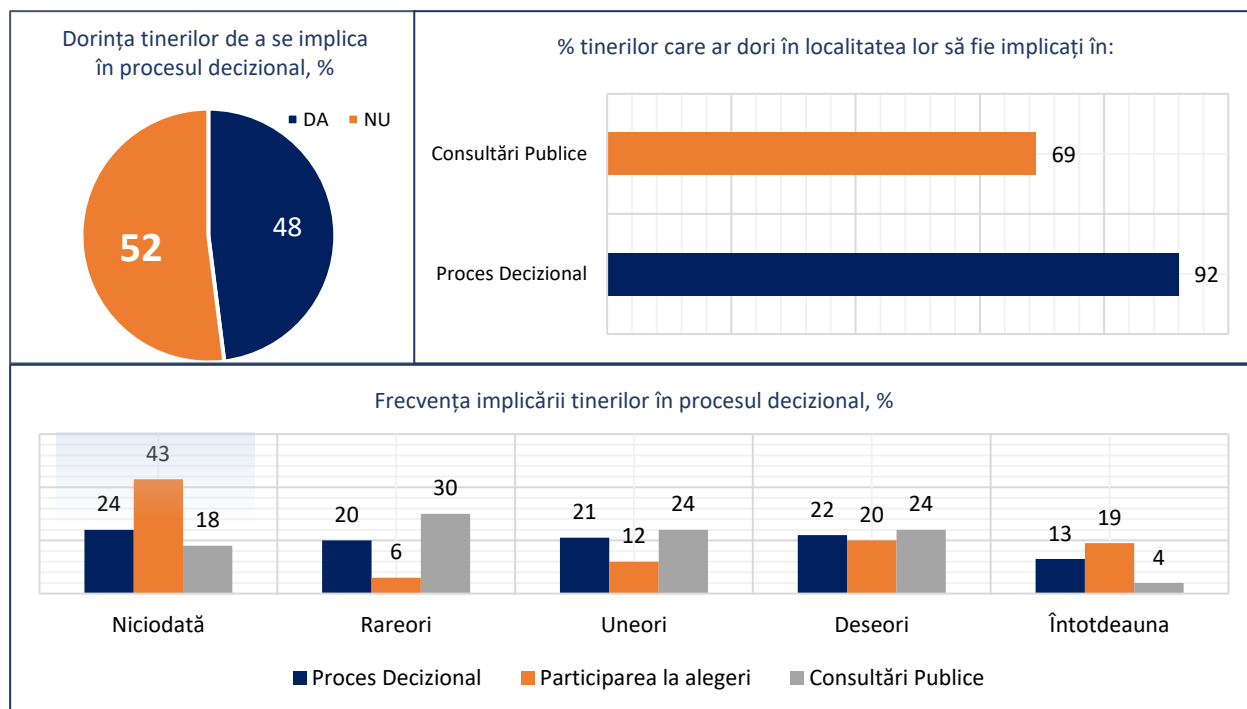

F6. Nivelul de participare a tinerilor din r. Nisporeni la vot
Sursa: Calculele autorilor în baza datelor CEC, 2019-2020

¹<https://a.cec.md/ro/consilieri-locali-3122.html>

Numărul tinerilor care întotdeauna participă la activități legate de procesul decizional este foarte mic. Datele sondajului "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni" evidențiază că mai mult de jumătate dintre tineri nu sunt predispuși să se implice în procesul de luare a deciziilor. Cu toate acestea, 62% dintre și-ar dori să se implice în activități precum consultările publice. Analiza detaliată a datelor sondajului, cu regret, arată o participare destul de mică ale acestora în astfel de activități. Doar 4% din tineri au menționat că participă "întotdeauna" și 24% "deseori" la consultările publice ale autorităților locale, față de 48% care au menționat că "participă rareori" (18%) sau "niciodată" (30).

F7. Predispunerea tinerilor de a se implica în procesul decizional local, %

Sursa: Sondaj "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", 2020

INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE DE TINERET

La nivel național, doar jumătate dintre tinerii care au nevoie de servicii reușesc să beneficieze de ele. Studiul privind impactul pandemiei COVID-19 asupra participării tinerilor, realizat în luna august 2020, atestă că, la nivel general, doar 20% dintre tineri manifestă interes față de servicii și simt nevoia de a fi implicați în activități de dezvoltare și consolidare a capacităților lor personale și profesionale. Dintre aceștia, doar 53% au reușit să acceseze serviciile respective. În mare parte, necesitățile tinerilor se concentrează pe dezvoltarea abilităților profesionale (abilitare economică, orientare și ghidare în carieră) și activități de instruire, sesiuni tematice de informare.

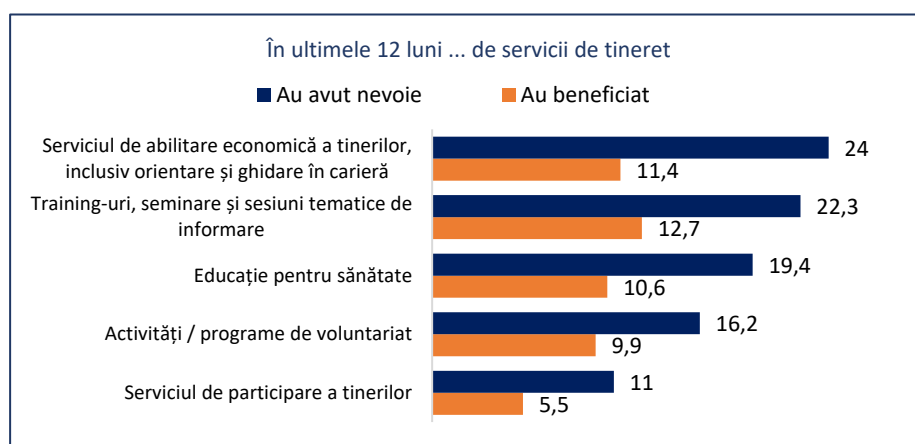

Figura 8. Ponderea tinerilor care au avut nevoie de servicii și au beneficiat de ele, %

Sursa: Sondaj național CPD, UNFPA, 2020

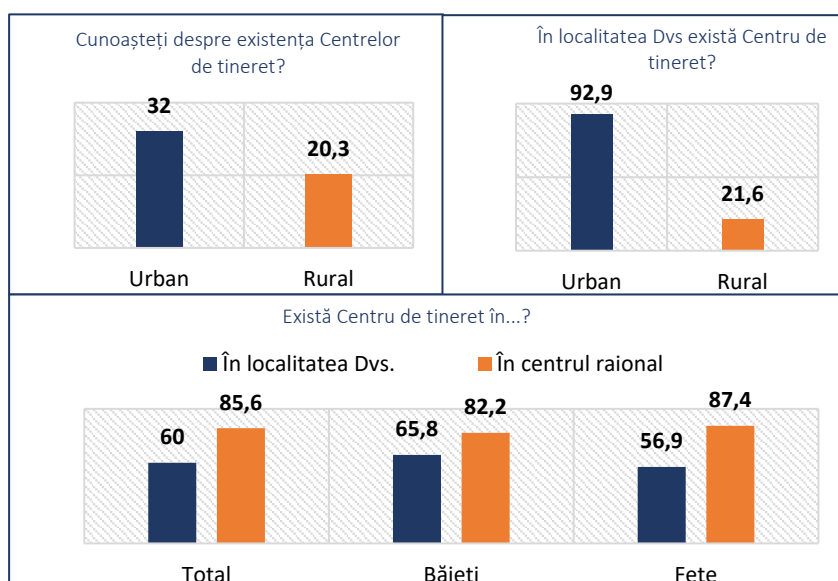
65% dintre tinerii din Nisporeni invocă accesul limitat la servicii drept una dintre problemele cu care se confruntă. Datele sondajului realizat la nivel raional, precum și ședințele de consultare organizate cu diferiți actori din regiune sugerează că lipsa unei infrastructuri care ar spori accesul tinerilor din localitățile raionului la activitățile oferite de instituțiile menționate, constituie una din bariere. Este important de menționat că serviciile de tineret contribuie la sporirea activismului tinerilor, aceasta fiind unul din scopurile de bază ale creării acestora. Prin urmare, lipsa unei infrastructuri adaptate la necesitățile tinerilor limitează accesul acestora la serviciile pentru tineret.

F9. Problemele cu care se confruntă tinerii din r. Nisporeni

Sursa: Sondaj "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", 2020

În localitățile rurale accesul la servicii este mai limitat. Majoritatea Centrelor de tineret din țară sunt concentrate în mediul urban (orașele reședință de raion), la nivel de APL II². Cele existente în mediul rural, în mare parte, sunt filiale ale Centrelor urbane (raionale, municipale), având o capacitate relativ redusă de a oferi anumite servicii. Conform unui studiu național, circa 80% dintre tinerii din mediul rural nu cunosc despre existența acestora și doar 20% aveau acces la un centru în localitatea lor. Dintre tinerii care au auzit despre existența a asemenea centre, peste 80% susțin că acestea se află în centrul raional. Având în vedere faptul că în raionul Nisporeni există un singur **Centru de tineret**, amplasat în oraș, tinerii din mediul rural devin un grup dezavantajat în accesarea serviciilor și programelor pentru tineri.

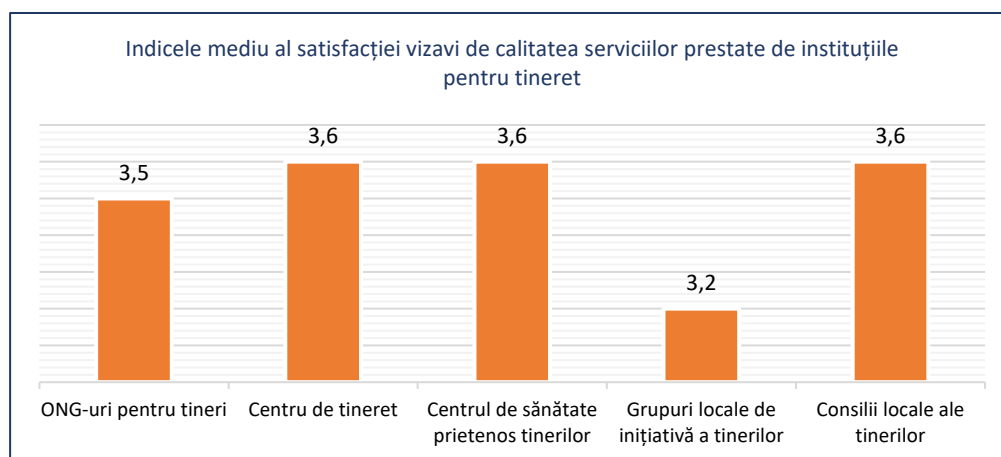
F10. Accesul la serviciile prestate de către Centrele de tineret

Sursa: OECD, 2016

²Analiza comprehensivă a sectorului de tineret, 2019

Tinerii care au beneficiat de serviciile prestate de instituțiile din sectorul de tineret au un grad de satisfacție înalt. Indicele de satisfacție este măsurat prin aplicarea următorilor indicatori: [1] = deloc mulțumit, [1-2] = puțin mulțumit, [2-3] = parțial mulțumit, [3-4] = mulțumit, [4-5] = total mulțumit. Conform graficului de mai jos, care indică nivelul de satisfacției vizavi de calitatea serviciilor prestate, constatăm că o bună parte dintre tinerii sunt mulțumiți de serviciile de care au beneficiat.

Nivelul înalt de satisfacție a tinerilor față de servicii este alimentat de specificul activităților în care sunt implicați. Analiza datelor denotă rate înalte de implicare a tinerilor în activități cu caracter mai lejer, cum ar fi instruirii, acțiuni de agrement și petrecere a timpului liber, lucrări de voluntariat. Conținutul acestora este redus ca intensitate, fiind adaptat la preferințele utilizatorilor și nu solicită prea mult efort, fapt ce determină nivelul înalt de satisfacție.

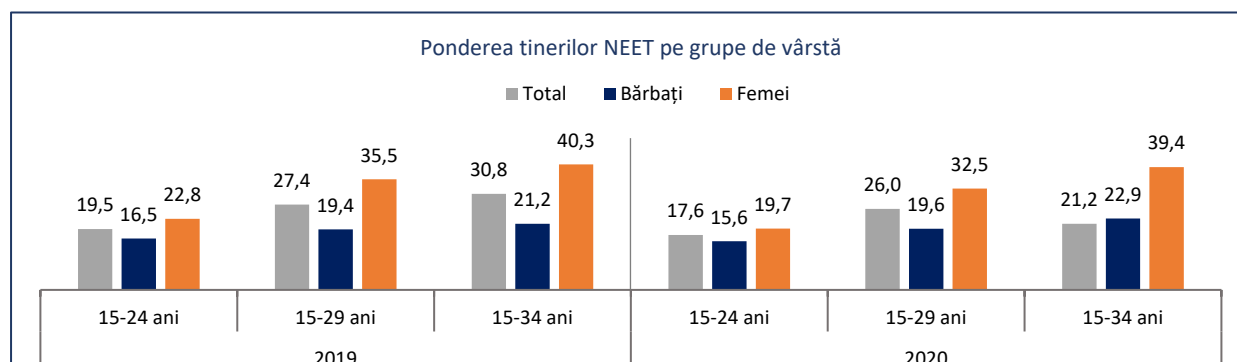

F11. Indicele mediu al satisfacției vizavi de calitatea serviciilor prestate de instituțiile pentru tineret
Sursa: Sondaj "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", mai 2020

INTEGRAREA PROFESIONALĂ A TINERILOR

Rata de ocupare a tinerilor este redusă. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în 2020 circa 4 din 10 tineri erau ocupați, iar 6 din 10 erau inactivi. Conform rezultatelor Anchetei Forței de Muncă, la nivel național peste o treime dintre tinerii cu vârsta de 15-34 ani au fost ocupați (36,3% sau 248 mii persoane), circa 2,0% (13 mii) erau șomeri, iar 61,7% (circa 421 mii) erau inactivi din punct de vedere economic (persoane în afara pieței muncii). În rândul celor din urmă, peste 40,0% erau încadrați în sistemul național de învățământ. În raionul Nisporeni situația se prezintă în felul următor, din totalul de tineri cu vârsta cuprinsă între 15-34 ani, 653 sunt înregistrați ca și șomeri figurau 653 șomeri dintre care 334 femei iar dintre aceștia cu perspectiva de obținere a unei profesii 9 indivizi (2020) și 11(2021).

Fiecare al șaselea tânăr cu vârsta de 15-24 ani nu este încadrat nici în muncă, nici în educație. În 2020 peste un sfert din tinerii de 15-29 ani (26,0%) și fiecare a cincea persoană în vârstă de 15-34 ani (21,2%) nu au fost cuprinși nici în procesul de educație (formal sau non-formal), nici în ocupare (Tinerii NEET – Not in Education, Employment or Training). Pentru toate trei grupuri de vârstă, valoarea acestui indicator a fost mai înaltă în rândul femeilor tinere în comparație cu bărbații. La nivel de raion sunt

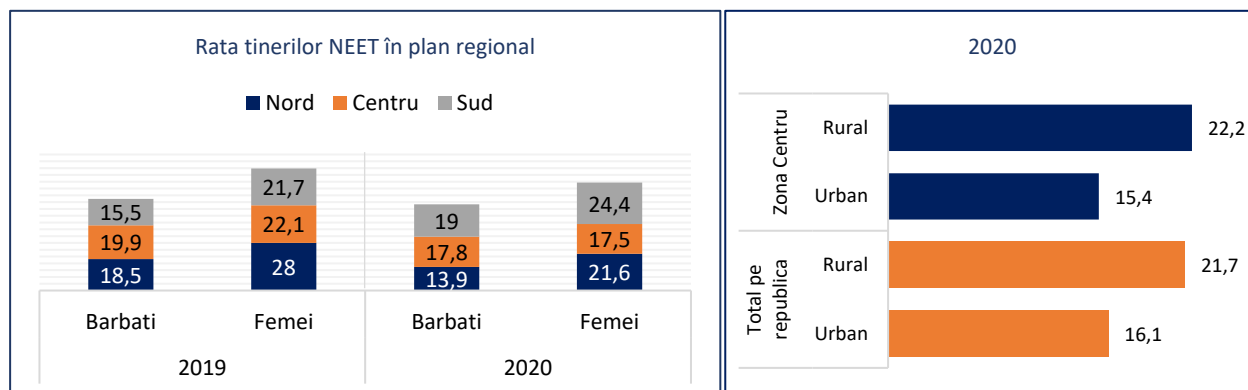

F12. Rata tinerilor NEET la nivel național

Sursa: Biroul Național de Statistică

prezente următoarele date: 168 de tineri reprezentanți ai categoriei NEET, dintre care 87 femei.

În plan regional, rata tinerilor NEET din zona Centru a țării constituie 18% pentru cohorta de vârstă 15-24 ani. Ponderea tinerilor care nu sunt încadrați în educație (formală sau non-formală) sau pe piața muncii a scăzut ușor comparativ cu anul 2019, însă continuă a fi destul de înaltă, având în vedere potențialul economic al acestora. Deși ponderea femeilor tinere NEET este mai mare decât a bărbaților, diferența de gen s-a atenuat substanțial în 2020. În zonele rurale, ponderea tinerilor NEET este semnificativ mai mare.

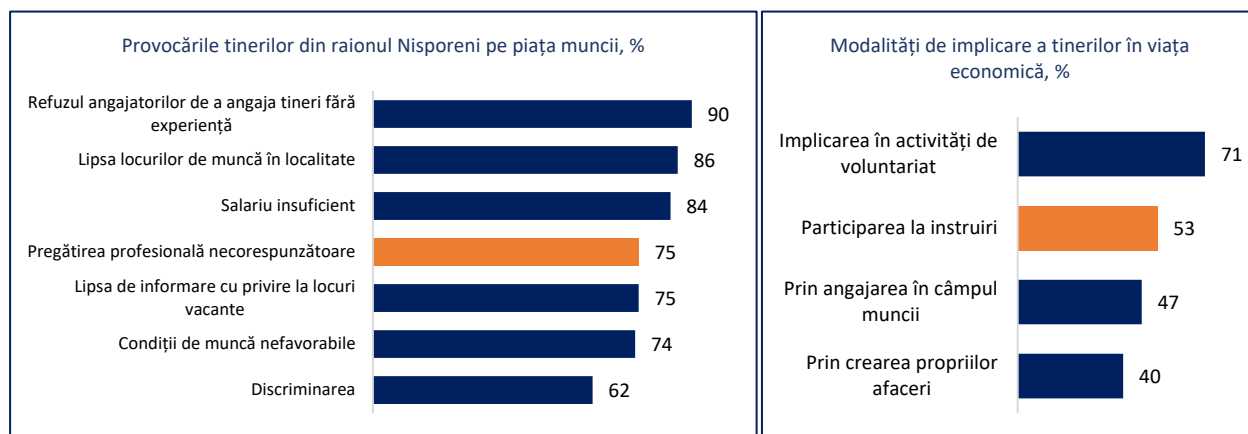

F13. Rata tinerilor NEET pe regiuni statistice

Sursa: Biroul Național de Statistică

Rata șomajului la tineri este mai înaltă față de media pe țară. Rata șomajului printre tineri este mai mare în comparație cu alte grupe de vârstă sau media la nivel de țară. Astfel, în anul 2020 rata șomajului (conform definiției Biroului Internațional al Muncii) la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-34 ani a fost de 5,1%, la tinerii în vârstă de 15-24 ani - 10,9%, în timp ce media pe țară a constituit 3,8%. În șomaj de lungă durată (12 luni și mai mult) s-au aflat 6,5% din totalul șomerilor de 15-34 ani. Valoarea acestui indicator tinde să scadă în ultimii ani (de la 29,5% în 2015 la 13,0% în 2019). Printre tinerii șomeri mai mult de jumătate erau bărbați (57,4%) și circa două treimi din mediul urban (64,9%).

Peste 60% dintre tinerii din Nisporeni întâmpină dificultăți în integrarea pe piața muncii. Conform sondajului anual realizat la nivel raional, pentru 65% dintre tineri este dificil să găsească un loc de muncă, iar 58% s-au confruntat cu discriminare la integrarea pe piața muncii. Rată scăzută de ocupare a tinerilor este determinată de nivelul insuficient de pregătire profesională și nivelul de cunoștințe a acestora în relația cu piața muncii. Astfel, 7 din 10 tineri consideră că pregătirea profesională insuficientă este una din principalele bariere întâlnite pe piața muncii, iar 90% - fac referire la reticența angajatorilor de a angaja tineri fără experiență profesională. În același timp, peste 70% dintre tinerii din Nisporeni consideră că implicarea în activități de voluntariat sau instruirii specifice ar determina o implicare sporită a tinerilor pe piața muncii. Prin urmare, sporirea accesului tinerilor la servicii de ghidare în carieră și integrare profesională, încadrarea tinerilor în programe de abilitare economică, dezvoltarea capacităților prin

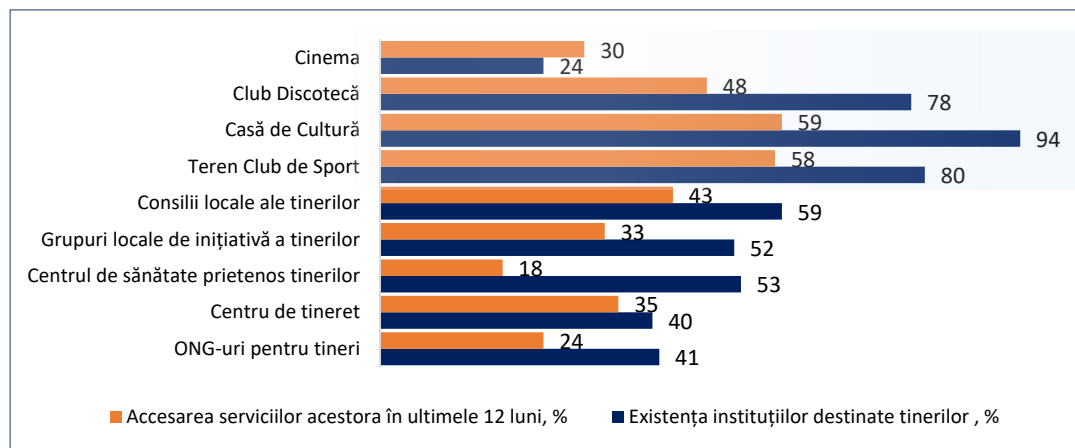
informare și outreach sunt principalele intervenții necesare a fi implementate în vederea integrării tinerilor pe piața muncii.

F14. Percepțiile tinerilor cu privire la provocările pe piața muncii

Sursa: Sondaj realizat în raionul Nisporeni, 2020

ACTIVITĂȚI SPORTIVE, CULTURALE ȘI DE PETRECERE A TIMPULUI LIBER

Tinerii din raionul Nisporeni preferă mai mult activități de divertisment și agrement. Conform datelor sondajului regional "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", în topul instituțiilor despre existența cărora cunosc tinerii din regiune se află: Casa de Cultură (94%), Teren/Club de Sport (80%) și Clubul/Discoteca – (78%). Aceste instituții sunt cele mai solicitate în ce privește serviciile de divertisment și agrement pe care le prestează.

F15. Existența instituțiilor destinate tinerilor din r. Nisporeni și accesarea lor, %

Sursa: Sondaj "Necesitățile și provocările tinerilor din raionul Nisporeni", 2020

La nivel raional, se atestă necesitatea dezvoltării sportului de masă, adaptat la necesitățile fiecărui tânăr. Ședințele de consultare cu actorii relevanți din raionul Nisporeni au evidențiat necesitatea de extindere a oportunităților de practicare a sportului în rândul tinerilor în scop recreativ (de asociere la diferite categorii de tineri, de desfășurare a activităților interactive, jocuri între diverse echipe etc.) și cel de practicare a unui mod sănătos de viață. La momentul actual, starea edificiilor sportive, dotarea slabă a acestora, accesibilitatea spațiilor sportive, diversitatea activităților/ secțiilor sportive împiedică acest lucru. Deși raionul Nisporeni se caracterizează printr-un potențial sportiv evidențiat, este necesară dezvoltarea infrastructurii sportive, atât pentru sportul de masă, cât și cel de performanță.

La nivel raional activează centre culturale și biblioteci, care oferă spații de petrecere a timpului liber. Conform Biroului Național de Statistică, în 2020 în raion activau 64 de biblioteci și 29 instituții culturale. Având în vedere faptul că se atestă un interes scăzut al tinerilor față de activitățile organizate în cadrul centrelor culturale și biblioteci, apare necesitatea reevaluării serviciilor oferite din perspectiva intereselor actuale ale tinerilor. La fel, în contextul în care accesibilitatea acestor entități rămâne o problemă actuală la nivel raional, oferirea oportunităților de implicare în activități de recreere și petrecere a timpului liber pentru tinerii din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, venituri mici, etnii minoritare etc.) constituie o oportunitate de dezvoltare a serviciilor date.

T1. Date cu privire la tipul și numărul instituțiilor care activează în r. Nisporeni

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Instituții culturale	30	30	30	30	30	29
Muzee	4	4	4	4	4	4
Numărul de biblioteci	64	64	64	64	64	64
Stadioane cu tribune (500 locuri și peste)	1	1	1	2	2	2
Construcții sportive de plan (terenuri și câmpuri)	37	39	41	58	58	59
Sali sportive	34	32	34	31	31	31
Bazine de înot	-	-	-	-	2	2

Sursa: Biroul Național de Statistică

PRIORITĂȚILE ȘI OBIECTIVELE STRATEGICE

Programul de dezvoltare a sectorului de tineret din raionul Nisporeni 2022-2027 prezintă modul în care se va asigura dezvoltarea personală și profesională a tinerilor și incluziunea acestora, în special a celor cu oportunități reduse. Aceasta descrie principalele intervenții la nivel raional în ce privește sporirea accesului tinerilor la oportunități și servicii calitative, care vor determina, în ultimă instanță, integrarea socială și economică a tinerilor.

Procesul de planificare strategică a pornit de la abordarea bazată pe rezultate, care presupune: (a) identificarea și analiza problemelor, (b) dezvoltarea teoriei schimbării, (c) elaborarea cadrului de rezultate și (d) elaborarea planului de intervenții/acțiuni. Abordarea bazată pe rezultate este o strategie de planificare care se concentrează pe performanță și realizarea rezultatelor (pe termen scurt, mediu și lung, care determină impactul final. Scopul acestei abordări este de a planifica și gestiona o intervenție care să răspundă criteriilor de relevanță, eficiență, eficacitate, impact și alte criterii de calitate.

Teoria schimbării, ca element al abordării bazate pe rezultate, ilustrează conceptual modul cum se va asigura dezvoltarea și incluziunea tinerilor. Aceasta definește rezultatele pe termen lung dorite și ilustrează toate condițiile necesare a fi asigurate pentru a le atinge: acțiunile necesare a fi întreprinse, rezultatele pe termen scurt și mediu, acestea fiind legate în mod causal între ele. Teoria schimbării ilustrată în prezentul document strategic își propune să declanșeze o abordare nouă cu privire la modul de dezvoltare a politicilor publice de tineret și modul de planificare a activităților de tineret și serviciilor pentru tineri pentru următorii 6 ani. Abordarea pornește de la nevoile specifice ale tinerilor, particularitățile fetelor și băieților tineri și ceea ce își doresc aceștia, de la prioritățile politicilor locale.

Scopul Programului este de a dezvolta și de a consolida sectorul de tineret pe parcursul următorilor șase ani, în acest mod contribuind la crearea unui mediu adecvat pentru dezvoltarea fiecărui tânăr, inclusiv a celor din grupurile cu oportunități reduse.

Impactul anticipat al implementării Strategiei presupune că tinerii din raionul Nisporeni, inclusiv cei dezavantajați, reușesc să valorifice potențialul lor social și economic, ca urmare a intervențiilor planificate. La momentul actual, cadrul de politici raionale abordează în mod periferic nevoile specifice ale tinerilor, dezvoltarea lor continuă și necesitățile lor în continuă evoluție. Se atestă o dificultate de recunoaștere și înțelegere a vulnerabilităților, a cerințelor și nevoilor specifice alte diferitor grupuri de tineri în rândul factorilor de decizie, prestatorilor de servicii și alți actori cheie din raion. Asigurarea accesului la servicii de calitate, crearea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea și implicarea veritabilă a tinerilor este esențială pentru a sprijini băieții și fetele de toate vârstele să prospere, să se afirme și să navigheze cu succes în tranziția către un trai decent și o muncă productivă.

Pentru atingerea scopului și impactului propus au fost definite patru **obiective** generale, acestea constituind și **prioritățile/abordările generale**:

- 1) **Stimularea nivelului de participare a tinerilor din raionul Nisporeni;**
- 2) **Fortificarea serviciilor și structurilor de tineret, pentru a determina formarea cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, atitudinilor și comportamentelor necesare pentru integrarea cât mai reușită a tinerilor în societate;**
- 3) **Integrarea profesională a tinerilor, prin prisma sporirii accesului acestora la servicii specializate.**
- 4) **Consolidarea infrastructurii de cultură, agrement și sport, valorificând în acest mod potențialul social al tinerilor.**

Rezultatele anticipate pentru fiecare prioritate/ abordare sunt ilustrate în Teoria schimbării prezentată în cele ce urmează. Incluziunea tinerilor constituie un element-cheie al planului strategic.

TEORIA SCHIMBĂRII

Membrii comunității universitare își desfășoară activitatea într-un mediu sigur

IMPACT

REZULTATE PE
TERMEN LUNG

1. Sporește rata de participare în rândul tinerilor din raionul Nisporeni
2. Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, beneficiază de servicii calitative
3. Mai mulți tineri au abilitățile necesare pentru a se încadra eficient în procesul educațional și/sau profesional ulterior
4. Mai mulți tineri au acces sporit la infrastructura cultural-sportivă din raion

REZULTATE PE
TERMEN
MEDIU

1.1 Mai mulți tineri se implică în procesul decizional și inițiative civice
2.1 Structurile de tineret sunt fortificate pentru a răspunde necesităților tinerilor
2.2 Structurile de tineret atrag mai multe fonduri în raionul Nisporeni
3.1 Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, sunt încadrați în programe/ servicii de integrare profesională
4.1 Infrastructura cultural-sportivă este adaptată la nevoile actuale ale tinerilor

REZULTATE PE
TERMEN SCURT

1.1.1 Tinerii își dezvoltă abilitățile necesare pentru a participa în procesul decizional și inițiative civice
2.1.1 Centrul de tineret își extinde programele și serviciile pentru tineri
2.1.2 Structurile de tineret își dezvoltă capacitățile instituționale
2.1.3 Mai multe structuri de tineret beneficiază de suport
2.2.1 Structurile de tineret își dezvoltă capacitățile de planificare, colectare de fonduri
3.1.1 Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, sunt orientați către serviciile de integrare profesională
4.1.1 Mai multe secții cultural-sportive sunt dotate și dezvoltate pentru tineri
4.1.2 Oportunitățile de agrement pentru tineri sunt extinse

PROGRAME

Program de suport pentru implicarea tinerilor în procesul decizional

Program de suport pentru centrul de tineret în dezvoltarea serviciilor, programelor de abilitare a tinerilor

Programe de suport pentru structurile de tineret și organizațiile tinerilor

Program de suport pentru încadrarea tinerilor în servicii de integrare profesională

Program de suport pentru centrele culturale, sportive

ACTIVITĂȚI

- Desfășurarea campaniilor anuale de informare a tinerilor cu privire la procesul decizional local
- Capacitarea tinerilor pentru a participa în procesul decizional și inițiative civice
- Consolidarea capacităților Consiliilor locale ale tinerilor și a Consiliului raional al tinerilor din Nisporeni
- Implementarea activităților de mobilitate, schimb de experiență pentru tineri
- Capacitarea APL I și APL II privind mecanismele de asigurare a transparenței și implicare a tinerilor în procesul decizional
- Activități de transparentizare a procesului decizional local

- Dezvoltarea infrastructurii pentru a spori accesul tinerilor la servicii (transport, grafic accesibil pentru tineri, etc).
- Dezvoltarea/ extinderea serviciilor prin outreach
- Activități de mobilitate, schimb de experiență pentru specialiștii de tineret (inter-raional)
- Curs anual de instruire pentru specialiștii de tineret în cartarea tinerilor, abordarea necesităților lor actuale etc.
- Schema anuală de granturi pentru inițiative de tineret
- Extinderea centrelor de tineret (dezvoltarea filialelor/centrelor de tineret la nivel de comunități)

- Extinderea structurilor de tineret (consilii locale ale tinerilor, grupuri locale de inițiativă)
- Dezvoltarea capacităților structurilor de tineret (organizații de tineret, grupuri de inițiativă) în scriere de proiecte, atragere de fonduri, planificare strategică
- Schema anuală de granturi pentru organizațiile/ structurile de tineret
- Implementarea programului raional de voluntariat
- Fortificarea rețelei raionale locale de tineret

- Cartarea anuală a tinerilor care au necesități stringente de abilitare economică
- Dezvoltarea/ extinderea serviciilor de abilitare economică și integrare profesională a tinerilor
- Consolidarea mecanismului de referire a tinerilor către serviciile de integrare profesională
- Desfășurarea campaniilor anuale de informare cu privire la oportunitățile și serviciile de integrare profesională
- Extinderea serviciilor de integrare profesională prin outreach
- Consolidarea parteneriatelor între instituțiile cu competențe în domeniul integrării profesionale (ATOFM, incubator de afaceri, organizații prestatoare de servicii de abilitare economică, integrare profesională, angajatori)

- Dezvoltarea infrastructurii sportive și culturale în mediul rural (crearea secțiilor, centrelor în zonele rurale)
- Dotarea tehnică a centrelor sportive, culturale existente
- Adaptarea infrastructurii pentru a spori accesul tinerilor, inclusiv cei dezavantajați, la activități culturale/ sportive, de agrement (transport, grafic accesibil)
- Extinderea spectrului de secții sportive/ culturale la nivel local
- Sporirea numărului de specialiști calificați în secțiile sportive

ABORDĂRI

Stimularea participării tinerilor

Fortificarea serviciilor și structurilor de tineret

Integrarea profesională a tinerilor

Consolidarea infrastructurii de cultură, agrement și sport

CADRUL GENERAL DE REZULTATE

Cadrul logic al rezultatelor pe termen mediu

REZULTATE PE TERMEN MEDIU	INDICATORI	REFERINȚA 2021	ȚINTA 2022	ȚINTA 2023	ȚINTA 2024	ȚINTA 2025	ȚINTA 2026	ȚINTA 2027	ȚINTA FINALĂ	Sursa de verificare a datelor
Prioritatea 1. Stimularea participării tinerilor										
1.1 Mai mulți tineri se implică în procesul decizional și inițiative civice	1. Ponderea tinerilor care participă la vot (alegeri locale, parlamentare, prezidențiale)	23% ³	-	35%	40%	45%	-	50%	Cel puțin 50% participă la vot	Datele CEC
	2. Ponderea tinerilor implicați în procesul decizional (consultări publice, elaborarea planurilor strategice, bugetului)	10% ⁴	15%	15%	20%	25%	30%	30%	Cel puțin 30% participă în procesul decizional	Sondaj la nivel raional, Listele de prezență la ședințele CL, CR, comisii
	3. Ponderea tinerilor implicați în inițiative civice (adunări comunitare, atragerea de granturi, proiecte comunitare)	18% ⁵	20%	20%	25%	30%	35%	35%	Cel puțin 35% participă în inițiative civice	Rapoartele CT, CRT, CLT, date colectate de la ONG, datele APL I, II
Prioritatea 2. Fortificarea serviciilor și structurilor de tineret										
2.1 Structurile de/ pentru tineret sunt fortificate pentru a răspunde necesităților tinerilor	Ponderea tinerilor cu vârsta de 14-35 ani din raion cuprinși în servicii și programe, inclusiv tineri din grupuri vulnerabile (minorități etnice, în situații de risc, din familii social-vulnerabile, cu dizabilități)	300 tineri / 2%	5%, dintre care: • 20% băieți • 5% tineri vulnerabili	10%, dintre care: • 25% băieți • 8% tineri vulnerabili	15%, dintre care: • 30% băieți • 10% tineri vulnerabili	20%, dintre care: • 35% băieți • 13% tineri vulnerabili	30%, dintre care: • 40% băieți • 15% tineri vulnerabili	35%, dintre care: • 40% băieți • 20% tineri vulnerabili	Cel puțin 35% din tineri cuprinși în servicii și programe, 20% - vulnerabili	Rapoartele anuale ale CT, CRT, ONG, datele APL I și II

³Media ponderilor tinerilor din Nisporeni cu vârsta cuprinsă între 18-35 ani prezenți la vot în ultimele scrutine electorale (locale 2019, parlamentare 2019, prezidențiale 2020)

⁴Media ponderilor tinerilor de 18-29 ani care au participat în: consultarea bugetului (18,6%), elaborarea planului strategic al comunității (7,1%); sondaj național 2021

⁵Media ponderilor tinerilor de 18-29 ani care au participat la: adunări comunitare (27,9%), atragerea de granturi (11,1%), proiecte comunitare (13,6%); sondaj național 2021

2.2 Structurile de/ pentru tineret atrag mai multe fonduri în raionul Nisporeni	Cuquantumul resurselor financiare atrase din fonduri externe pentru activități de tineret, raportat la bugetul public local pe anul respectiv	0,03%	0,1%	0,3%	0,5%	0,7%	1%	1%	Cel puțin 1% din bugetul anual	Rapoartele financiare APL, bugetul public local, rapoarte CT, CRT, ONG
Prioritatea 3. Integrarea profesională a tinerilor										
3.1 Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, sunt încadrați în programe/ servicii de integrare profesională	Ponderea tinerilor cu vârsta de 16-35 ani din raion cuprinși în servicii și programe de abilitare economică, inclusiv tineri din grupuri vulnerabile (minorități etnice, în situații de risc, din familii social-vulnerabile, cu dizabilități)	16% din numărul total de șomeri	5%, dintre care: • 25% fete 5% tineri vulnerabili	10%, dintre care: • 25% fete 8% tineri vulnerabili	10%, dintre care: • 30% fete 10% tineri vulnerabili	15%, dintre care: • 35% fete 13% tineri vulnerabili	15%, dintre care: • 40% fete 15% tineri vulnerabili	15%, dintre care: • 40% fete 20% tineri vulnerabili	Cel puțin 15% dintre tineri sunt încadrați în servicii/ programe de abilitare economică	Rapoartele DOFM
Prioritatea 4. Consolidarea infrastructurii de cultură, agrement și sport										
4.1 Infrastructura cultural-sportivă este adaptată la nevoile actuale ale tinerilor	Ponderea tinerilor din raion, îndeosebi din mediul rural, antrenați în activități cultural-sportive și de agrement	939 de tineri	5%, dintre care: 25% din mediul rural	10%, dintre care: 25% din mediul rural	15%, dintre care: 30% din mediul rural	15%, dintre care: 35% din mediul rural	20%, dintre care: 40% din mediul rural	25%, dintre care: 50% din mediul rural	Cel puțin 25% dintre tineri antrenați în activități cultural/sportive, agrement, 50% din mediul rural	Datele secțiilor cultural/sportive, estimările la evenimente prin brățări, ștampile, aplicații cu foto

Cadrul logic al rezultatelor pe termen scurt

REZULTATE PE TERMEN SCURT	INDICATORI	REFERINȚA 2021	ȚINTA 2022	ȚINTA 2023	ȚINTA 2024	ȚINTA 2025	ȚINTA 2026	ȚINTA 2027	ȚINTA FINALĂ	Sursa de verificare a datelor
Prioritatea 1. Stimularea participării tinerilor										
1.1.1 Tinerii își dezvoltă abilitățile necesare pentru a participa în procesul decizional și inițiative civice	Numărul total de inițiative civice, decizionale implementate anual de către tineri cu suportul APL	4 inițiative	Cel puțin 5 inițiative	Cel puțin 10 inițiative	Cel puțin 15 inițiative	Cel puțin 20 inițiative	Cel puțin 25 inițiative	Cel puțin 25 inițiative	Cel puțin 25 inițiative implementate anual de către tineri cu suportul APL	Rapoartele financiare ale bugetului local
Prioritatea 2. Fortificarea serviciilor și structurilor de/pentru tineret										
2.1.1 Centrul de tineret își extinde programele și serviciile pentru tineri	Numărul de servicii/programe ale Centrului de Tineret prestate prin metode outreach	0	0	1 din 3 servicii sunt prestate outreach	1 din 4 servicii prestate outreach	2 din 5 servicii prestate outreach	3 din 5 servicii sunt prestate outreach	Cel puțin 3 din 5 servicii sunt prestate outreach	70% dintre serviciile CT sunt prestate prin metode outreach	Rapoartele de activitate ale CT
2.1.2 Structurile de/ pentru tineret își dezvoltă capacitățile instituționale	Numărul de structuri de/ pentru tineret funcționale (care implementează granturi, realizează activități cu și pentru tineri etc.)	3	3	4	4	5	6	7	7	APL I, APL II, CT
2.1.3 Mai multe structuri de / pentru tineret beneficiază de suport	Numărul de granturi unice acordate anual de către APL II structurilor de/ pentru tineret	x	10	10	15	20	30	30	Cel puțin 30 de granturi acordate anual de către APL II	Rapoartele financiare, bugetul local, rapoartele narrative
2.2.1 Structurile de tineret își dezvoltă capacitățile de planificare, colectare de fonduri	Numărul de organizații care au beneficiat de instruiri în domeniul colectării de fonduri	4	5	6	7	8	9	10	10	Rapoarte de activitate organizații instruite.

Prioritatea 3. Integrarea profesională a tinerilor										
3.1.1 Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, sunt orientați către serviciile de integrare profesională	Ponderea tinerilor din raion care sunt orientați către serviciile de integrare profesională	3%	5%, dintre care: • 5% tineri vulnerabili	10%, dintre care: • 8% tineri vulnerabili	15%, dintre care: • 10% tineri vulnerabili	20%, dintre care: • 13% tineri vulnerabili	30%, dintre care: • 15% tineri vulnerabili	35%, dintre care: • 20% tineri vulnerabili	Cel puțin 35% dintre tinerii din raion orientați către servicii de integrare profesională	Rapoartele de activitate CT, IAN, DOFM
Prioritatea 4. Consolidarea infrastructurii de cultură, agrement și sport										
4.1.1 Mai multe secții cultural-sportive sunt dotate și dezvoltate pentru tineri	Numărul de secții culturale/sportive din comunitățile rurale funcționale (sunt active, realizează activități, prestează servicii)	56	57	58	59	60	62	63	Până în 2027, cel puțin 63 de secții culturale / sportive funcționale în comunitățile rurale	Raport statistic anual domeniul Sport
4.1.2 Oportunitățile de agrement pentru tineri sunt extinse	Numărul de tineri antrenați în activități de agrement, organizate anual cu suportul APL	700	Cel puțin 800 de tineri antrenați anual	Cel puțin 850 de tineri antrenați anual	Cel puțin 900 de tineri antrenați anual	Cel puțin 950 de tineri antrenați anual	Cel puțin 1000 de tineri antrenați anual	Cel puțin 1050 de tineri antrenați anual	Cel puțin 1050 de tineri antrenați anual	Estimări făcute în baza foto, video, bilete, brățări etc.

ANEXA 1. PLANUL DE ACȚIUNI

PLANUL DE ACȚIUNI privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret din raionul Nisporeni 2022-2027

Prioritatea I. Stimularea participării tinerilor							
Rezultat pe termen mediu 1.1: Mai mulți tineri se implică în procesul decizional și inițiative civice							
Rezultat pe termen scurt 1.1.1. Tinerii își dezvoltă abilitățile necesare pentru a participa în procesul decizional și inițiative civice							
Nr. d/o	Acțiunile	Sub-acțiuni	Indicatorii de realizare	Perioada	Responsabilii	Partenerii ⁶	Buget (mii lei)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Desfășurarea campaniilor anuale de informare a tinerilor cu privire la procesul decizional local și mecanismele de participare	1.1 Elaborarea conceptului campaniei și planului de implementare 1.2 Elaborarea setului de materiale informative 1.3 Organizarea activităților de interacțiune cu tinerii (lecții publice, mese rotunde, sesiuni în școli etc.) 1.4 Organizarea evenimentelor offline în cadrul APL nivel I și II	1 campanie de informare realizată anual; Cel puțin 1050 de tineri informați anual; Cel puțin 20 comunități (APL I) cuprinse anual în campaniile de informare	2022-2027	APL II, Specialistul de Tineret din cadrul CR	Centrul de Tineret CRT DÎTS	3
2.	Desfășurarea campaniei de comunicare privind importanța participării tinerilor la vot	2.1 Elaborarea conceptului campaniei și planului de implementare 2.2 Elaborarea setului de materiale informative 2.3 Activități de interacțiune cu tinerii, îndeosebi cei care votează pentru I oară	1 campanie de informare realizată anual Cel puțin 1500 tineri 18-35 ani informați anual (online + offline)	2022-2027	Specialistul de Tineret din cadrul CR	CICDE, Biroul electoral local, CEC, CT, CRT DÎTS, ONG	0
3.	Consolidarea Consiliului Raional al tinerilor din Nisporeni	3.1 Realegerea componenței nominale a CRT Nisporeni 3.2 Organizarea trimestrială a ședințelor comune de planificare cu CRT 3.3 Participarea membrilor CRT la conferințele trimestriale organizate de	Componența CRT aprobată 4 ședințe comune anuale; Participarea la 4 ședințe organizate de RNCLT anual;	2022 2022-2027	APL II, Specialistul de Tineret din cadrul CR	Centrul de Tineret	1

⁶Orice instituție, organizație a societății civile sau donator poate să contribuie la implementarea prezentului Plan de acțiuni

1	2	3	4	5	6	7	8
		Rețeaua Națională a Consiliilor Raionale ale tinerilor 3.4 Acordarea suportului metodologic pentru organizarea lunară a ședințelor CRT Nisporeni	Cel puțin 12 ședințe a CRT; Nisporeni organizate anual				
4.	Crearea/ consolidarea consiliilor locale ale tinerilor în 7 primării ale raionului Nisporeni	4.1 Organizarea vizitelor de informare a tinerilor despre modul de creare și funcționare a CL în localitățile stabilite 4.2 Desfășurarea a 7 campanii de informare și recrutare a tinerilor pentru CLT; 4.3 Organizarea ședințelor de constituire și alegeri a CLT	7 consilii locale funcționale	2022-2027	CRT, Specialistul de Tineret din cadrul CR	APL I și APL II	140
5.	Instruirea specialiștilor de tineret din cadrul APL I cu privire la rolul lor în funcționarea consiliilor locale ale tinerilor	5.1 Pregătirea programului de instruire 5.2 Organizarea sesiunilor de instruire pentru specialiștii de tineret din 7 APL de nivel I	Cel puțin 7 specialiști de tineret instruiți anual	2022-2025	Specialistul de Tineret din cadrul CR	CRT, APL II APL I	Granturi pentru instruire atrase
6.	Instruirea tinerilor pentru a participa în procesul decizional și inițiative civice	6.1 Pregătirea programului de instruire 6.2 Instruirea CRT, CLT și a grupurilor de inițiativă privind procesul decizional 6.3 Instruirea beneficiarilor CT Nisporeni privind procesul decizional	Cel puțin 200 de tineri instruiți anual	2022-2027	Specialistul de Tineret din cadrul CR, CT Nisporeni	CT, DÎTS, DASPF	5
7.	Asigurarea participării tinerilor cu oportunități reduse la activitățile consiliilor locale ale tinerilor	7.1 Instruirea anuală a persoanelor-cheie din consiliile locale ale tinerilor privind participarea incluzivă a tinerilor cu oportunități reduse 7.2 Organizarea activităților CL cu participarea tinerilor dezavantajați	Cel puțin 10% dintre tinerii antrenați în activitățile CLT sunt din grupuri vulnerabile (indicator măsurat anual)	2022-2027	CRT, Specialistul de Tineret din cadrul CR	DASPF, DÎTS, DOFM, CTS CPST	5
8.	Diseminarea bunelor practici și a succeselor Consiliilor locale ale tinerilor	8.1 Elaborarea planului anual de comunicare a bunelor practici din raion; 8.2 Mediatizarea bunelor practici pe căi online și offline	Cel puțin 2000 tineri informați anual	2022-2027	CRT, Specialistul de Tineret din cadrul CR	Centrul de Tineret, grupuri de inițiativă ale tinerilor	0
9.	Dezvoltarea unui program raional de participare și	9.1 Dezvoltarea conceptului programului de participare	Program raional de participare dezvoltat;	2023 2022-2027	Centrul de Tineret,	CRT, DÎTS	120

1	2	3	4	5	6	7	8
	implementarea anuală a acestuia	9.2 Alocarea resurselor financiare pentru implementarea programului raional de participare 9.3 Lansarea concursului de selecție a beneficiarilor 9.4 Instruirea beneficiarilor privind procesul decizional și participarea 9.5 Dezvoltarea și implementarea inițiativelor locale de participare	Cel puțin 50 de tineri beneficiază anual; Cel puțin 30 de inițiative implementate anual; Cel puțin 400 de tineri mobilizați anual		Specialistul de Tineret din cadrul CR		
10.	Dezvoltarea în mod participativ a Planului Raional Anual de Activități de Tineret	10.1 Instituirea unui grup de lucru intersectorial, cu participarea structurilor de reprezentare a tinerilor 10.2 Colectarea de date statistice 10.3 Elaborarea proiectului planului 10.4 Organizarea evenimentelor de consultare publică 10.5 Aprobarea documentului în cadrul ședinței CR	Cel puțin 10 structuri reprezentative locale ale tinerilor implicate anual în procesul de elaborare a planului de tineret	2022-2027	CR Nisporeni, Specialistul de Tineret din cadrul DÎTS	CRT, CT, ONG și alte structuri de tineret	0
11.	Implementarea activităților de mobilitate, schimb de experiență pentru tineri	11.1 Promovarea programului „ERASMUS Plus” și a altor programe internaționale pentru tineri 11.2 Organizarea schimbului de experiențe dintre membrii consiliilor locale ale tinerilor din diferite regiuni ale țării și în afara țării.	Cel puțin 2000 tineri informați anual despre oportunități de mobilitate Cel puțin 2 schimburi de experiență organizate anual	2022-2027	CT Nisporeni, CRT, Specialistul de Tineret din cadrul CR	Organizațiile implementatoare a programelor internaționale	0
12.	Capacitarea APL I și APL II privind mecanismele de asigurare a transparenței și implicare a tinerilor în procesul decizional	12.1 Organizarea și desfășurarea sesiunilor de instruire a reprezentanților APL I și II privind mecanismele de implicare a tinerilor în procesul decizional	46 reprezentanți din APL nivel I și II instruiți anual; 70% din localitățile raionului dispun de o structură de implicare a tinerilor în procesul decizional	2022-2027	Specialistul de Tineret din cadrul CR	CRT, Centrul de Tineret	Granturi cu privire la instruire
13.	Organizarea forumului anual al tinerilor	13.1 Masă rotundă organizată anual cu tinerii din diferite localități ale raionului și cu prestatorii de servicii pentru tineri	100 de tineri participanți anual;	2022-2027	CRT Nisporeni	APL I, CSPT, DOFM,	2

1	2	3	4	5	6	7	8
		<p>pentru prezentarea necesităților tinerilor și a soluțiilor necesare a fi întreprinse pentru îmbunătățirea situației tinerilor;</p> <p>13.2 Dezvoltarea unui plan comun de activități pentru implementarea recomandărilor identificate în rezoluție;</p> <p>13.3 Elaborarea de către CRT a unui raport de monitorizare a implementării planului comun de către actorii implicați</p>	<p>50 participanți reprezentanți ai structurilor raionale relevante anual;</p> <p>Plan anual de implementare a recomandărilor elaborat;</p> <p>Raport anual de monitorizare a implementării recomandărilor elaborat CRT</p>			<p>Inspectorat de poliție, Spitalul Raional, Subdiviziuni CR (DASPF, DÎTS)</p>	
Prioritatea II. Fortificarea serviciilor și structurilor de tineret							
Rezultat pe termen mediu 2.1: Structurile de tineret sunt fortificate pentru a răspunde necesităților tinerilor							
Rezultat pe termen scurt R2.1.1. Centrul de tineret își extinde programele și serviciile pentru tineri							
14.	Dezvoltarea/ extinderea serviciilor prin metode outreach	<p>14.1 Extinderea spectrului de servicii prestate de Centrul de tineret</p> <p>14.2 Pregătirea suportului de instruire privind prestarea serviciilor prin metode outreach</p> <p>14.3 Implementarea unui program de pregătire a prestatorilor pentru inițierea serviciilor outreach</p>	<p>Până în 2027, CT prestează cel puțin 5 servicii de tineret</p> <p>70% dintre serviciile CT sunt prestate prin outreach</p>	2022-2027	Specialistul Tineret din cadrul CR, CT Nisporeni		2
15.	Program de granturi pentru inițiativele tinerilor (gestionate de CR și CT)	<p>15.1 Elaborarea Ghidului solicitantului</p> <p>15.2 Lansarea Programului de granturi</p> <p>15.3 Promovarea și mediatizarea Programului</p> <p>15.4 Întrunirea comisiei de selectare a proiectelor spre finanțare</p> <p>15.5 Monitorizarea și evaluarea Programului</p> <p>15.6 Elaborarea raportului privind implementarea programului, cu date dezagregate</p>	<p>Cel puțin 10 proiectele tinerilor/ grupurilor de inițiativă finanțate anual de CR și implementate în cadrul Programului</p>	2022-2027	Specialistul Tineret din cadrul CR, CT Nisporeni	CRT, APL I, DÎTS	0
16.	Dezvoltarea filialelor/centrelor de tineret la nivel de comunități	<p>16.1 Cartografierea comunităților din raion din perspectiva accesului și necesităților de servicii</p> <p>16.2 Identificarea anuală a unei comunități pentru a dezvolta centru de tineret/ filială</p>	<p>4 filiale/ centre deschise în comunitățile rurale ale raionului Nisporeni</p>	2022-2027	APL II, Specialistul de Tineret din cadrul CR, CT Nisporeni	APL I	

1	2	3	4	5	6	7	8
		16.3 Deschiderea Centrului/ filialei					
17.	Adaptarea infrastructurii pentru a spori accesul tinerilor la servicii (transport, grafic accesibil pentru tineri, etc).	<p>17.1 Evaluarea anuală a acceptabilității serviciilor pentru tineri (din perspectiva disponibilității transportului public, a timpului liber, a graficului de prestare a serviciilor/ activităților) prin aplicarea unui chestionar</p> <p>17.2 Stabilirea ajustărilor necesare în infrastructura de servicii pentru a corespunde necesităților și posibilităților tinerilor din mediul rural</p> <p>17.3 Punerea în practică a soluțiilor de adaptare (adaptarea graficului transportului școlar, acordarea de transport adițional pentru transportarea tinerilor către Centrul de tineret sau a specialiștilor în teritoriu, adaptarea graficului de activitate a CT)</p>	Anual 3 comunități din raion adaptează infrastructura la posibilitățile și necesitățile tinerilor (transport, grafic)	2022-2027	APL II, CT Nisporeni	APL I	Bugete locale nivelul I nivel II
18.	Monitorizarea și evaluarea activității Centrului de Tineret	<p>18.1 Planificarea monitorizării</p> <p>18.2 Colectarea informației</p> <p>18.3 Dezvoltarea raportului de auto-evaluare</p> <p>18.4 Realizarea raportului de activitate CT</p>	Raport anual de activitate elaborat, cu prezentarea indicatorilor de rezultat; 5000 tineri informați anual cu privire la activitatea CT	2022-2027	CT Nisporeni	ONG, CRT, CLT	0
19.	Cartografierea serviciilor de tineret disponibile și a serviciilor de tineret necesar a fi instituite	<p>19.1 Elaborarea metodologiei de cartografiere a serviciilor locale de tineret</p> <p>19.2 Dezvoltarea instrumentelor de evaluare a calității acestora;</p> <p>19.3 Colectarea de date cu privire la serviciile disponibile</p> <p>19.4 Identificarea serviciilor de tineret necesare la nivel de raion</p> <p>19.5 Elaborarea raportului privind serviciile de tineret la nivel raional</p>	Raport cu privire la serviciile de tineret din raion elaborat; Cel puțin 2 servicii noi dezvoltate în baza concluziilor raportului;	2023	Specialistul Tineret din cadrul CR	CSPT, CT, DOFM, Centrul Novateca	0
20.	Evaluarea calității serviciilor de tineret raionale, inclusiv la nivel de APL I	<p>20.1 Elaborarea instrumentelor de evaluare;</p> <p>20.2 Colectarea datelor;</p> <p>20.3 Elaborarea proiectului raportului;</p> <p>20.4 Consultarea raportului cu părțile interesate;</p>	Raport elaborat la fiecare 2 ani (trei rapoarte total)	2023-2027 O dată la fiecare 2 ani	Specialistul de tineret din cadrul CR	CSPT, CT, DOFM, Centrul Novateca	0

1	2	3	4	5	6	7	8
		20.5 Publicarea și promovarea rezultatelor raportului.					
21.	Implementarea programului raional de voluntariat	21.1 Elaborarea și actualizarea anuală a unei baze de date cu organizații și instituții active, APL I interesate în găzduirea voluntarilor 21.2 Instituționalizarea programului de voluntariat dezvoltat în cadrul CT Nisporeni prin decizia CR Nisporeni 21.3 Implementarea programului de voluntariat	Bază de date creată și actualizată anual Program de voluntariat implementat anual	2022-2027	CT Nisporeni Consiliul Raional	CT, CSPT, Biroul de Probațiune Nisporeni, instituțiile publice, APLI	0
22.	Organizarea atelierelor de instruire a reprezentanților instituțiilor active/potențiale în promovarea voluntariatului.	22.1 Identificarea formatorului 22.2 Stabilirea reprezentanților invitați 22.3 Studierea documentelor de politici privind activitatea de voluntariat 22.4 Organizarea a 2 ateliere în domeniul voluntariatului	2 ateliere desfășurate; 30 persoane instruite; 10 localități implicate; 5 organizații neguvernamentale implicate	2022-2027	CT Tineret Specialistul de tineret din cadrul CR	”Soroptimist „Midava” CRT, Biroul de probațiune Nisporeni	2
Rezultat pe termen scurt R2.1.2. Structurile de/pentru tineret își dezvoltă capacitățile instituționale							
23.	Oferirea suportului metodologic Centrului de Tineret și altor prestatori de servicii din raion	23.1 Ședințe trimestriale comune organizate cu participarea prestatorilor de servicii pentru tineri; 23.2 Identificarea necesităților metodologice de instruire a prestatorilor de servicii de tineret; 23.3 Organizarea a 2 ateliere de instruire anual în domeniul dezvoltării setului de servicii minime de tineret	4 ședințe de coordonare organizate anual; 2 ateliere organizate anual; Cel puțin 40 reprezentanți ai centrelor și organizațiilor prestatoare de servicii instruite anual cu privire la dezvoltarea serviciilor de tineret.	2022-2027	Specialistul de Tineret din cadrul Consiliului Raional	APL II, DASPF, DÎTS, CSPT, Incubatorul de Afaceri	0
24.	Curs anual de instruire pentru specialiștii și lucrătorii de tineret în cartarea tinerilor, abordarea necesităților lor actuale, modul de pregătire și desfășurare a activităților de tineret etc.	24.1 Pregătirea logistică a instruirilor 24.2 Dezvoltarea programului de instruire 24.3 Desfășurarea instruirii anuale cu participarea prestatorilor de servicii, a organizațiilor de tineret	Curs de instruire organizat anual; Cel puțin 5 specialiști și lucrători de tineret, prestatori de servicii instruiți anual cu privire la activitățile și lucrul de	2022-2027	Specialistul Tineret din cadrul CR	APL nivel I, CSP, DOFM CRT, Spitalul Raional DÎTS, DASPF	0

1	2	3	4	5	6	7	8
			tineret, cartografierea necesităților tinerilor				
25.	Consolidarea capacităților organizațiilor de tineret în advocacy și monitorizarea politicilor pentru tineri	25.1 Dezvoltarea materialelor și modulelor de instruire 25.2 Organizarea atelierelor de instruire pentru organizațiile de tineret și grupurile de inițiativă 25.3 Analiza politicilor locale/ proiectelor de decizii prin prisma necesităților tinerilor	Program de instruire organizat anual; Cel puțin 20 reprezentanți ai organizațiilor de tineret, grupurilor de inițiativă instruiți anual	2022-2027	Specialistul de Tineret din cadrul CR, CRT	APL nivel I, DÎTS, parteneri externi	0
26.	Instruirea ONG-urilor de tineret în domeniul dezvoltării organizaționale, management bazat pe rezultate	26.1 Dezvoltarea materialelor și modulelor de instruire 26.2 Organizarea atelierelor de instruire pentru organizațiile de tineret	Program de instruire organizat anual; Cel puțin 40 reprezentanți ai organizațiilor de tineret, grupurilor de inițiativă instruiți anual; 80% din organizațiile de tineret din raion capacitate	2022-2027	Specialistul de Tineret din cadrul CR	Parteneri externi	0
Rezultat pe termen scurt R2.1.3. Mai multe structuri de tineret beneficiază de suport							
27.	Crearea/ consolidarea grupurilor locale de inițiativă	27.1 Identificarea comunităților 27.2 Identificarea facilitatorilor comunitari 27.3 Informarea tinerilor despre modalitățile și constituirea a grupurilor de inițiativă 27.4 Capacitarea grupurilor de inițiativă	Grupuri de inițiativă funcționale în 7 comunități ale raionului	2023-2027	Specialistul Tineret din cadrul CR CRT		0
28.	Instituirea unui fond de premiere anuală pentru cele mai active grupuri de inițiativă	28.1 Dezvoltarea grilei de evaluare a grupurilor de inițiativă 28.2 Organizarea concursului de premiere conform Regulamentului de Premiere.	Un concurs organizat anual	2023-2027	Consiliul Raional	Agenți economici	50
29.	Program de granturi pentru susținerea organizațiilor de tineret	29.1 Elaborarea Ghidului solicitantului; 29.2 Lansarea Programului de granturi; 29.3 Promovarea și mediatizarea Programului; 29.4 Întrunirea comisiei de selectare a proiectelor spre finanțare; 29.5 Monitorizarea și evaluarea Programului 29.6 Elaborarea raportului privind implementarea programului	5 proiecte ale organizațiilor de tineret implementate anual	2022-2027	Specialistul Tineret din cadrul CR	CRT, Centrul de Tineret, APL I, DÎTS, ONG, agenți economici	Conform Deciziei MEC

1	2	3	4	5	6	7	8
Rezultat pe termen mediu 2.2: Structurile de tineret atrag mai multe fonduri în raionul Nisporeni							
Rezultat pe termen scurt R2.2.1. Structurile de tineret își dezvoltă capacitățile de planificare, colectare de fonduri							
30.	Instruirea reprezentanților organizațiilor de tineret /grupurilor de inițiativă în scriere și management de proiecte, colectare de fonduri	30.1 Dezvoltarea conceptului și metodelor de instruire 30.2 Identificarea formatorului 30.3 Organizarea atelierelor de instruire 30.4 Mediatizarea pe rețelele de socializare a evenimentelor	2 ateliere organizate anual cu tineri din localitățile raionului; 20 tineri (anual), membri ai organizațiilor de tineret/ grupuri de inițiativă cu aptitudini formate în scriere de proiecte	2022-2027	Specialistul Tineret din cadrul Consiliului Raional	CRT, APL I,	3
Abordarea III. Integrarea profesională a tinerilor							
Rezultat pe termen mediu 3.1: Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, sunt încadrați în programe/ servicii de integrare profesională							
Rezultat pe termen scurt R3.1.1. Mai mulți tineri, inclusiv cei dezavantajați, sunt orientați către serviciile de integrare profesională							
31.	Cartarea anuală a tinerilor care au necesități de abilitare economică	31.1 Identificarea tinerilor cu necesități de abilitare economică, inclusiv din grupuri vulnerabile 31.2 Evaluarea cunoștințelor și necesităților de dezvoltare ale tinerilor 31.3 Dezvoltarea planului individual de dezvoltare personală și profesională 31.4 Suport pentru implementarea planurilor (referirea către serviciile DOFM, cursuri de abilitare, programe etc.)	Cel puțin 100 de planuri de dezvoltare personală și profesională dezvoltate anual pentru 100 tineri Cel puțin 100 de tineri anual sunt referiți către servicii și programe de abilitare economică	2022 (tr. III) - 2027	CT Nisporeni, DOFM	ONG, IAN, DASPF, ȘP, CR etc.	Conform devizului de cheltuieli ANOFM
32.	Consolidarea mecanismului de referire a tinerilor către serviciile de integrare profesională	32.1 Crearea unei rețele raionale a instituțiilor cu competențe în abilitare economică (DOFM, ONG, CT, IAN, DASPF, ȘP etc.) 32.2 Semnarea parteneriatelor de conlucrare între aceste instituții cu angajamente specifice legate de identificarea, referirea și integrarea tinerilor în servicii de abilitare economică	Cel puțin 4 ședințe anuale de conlucrare inter-instituțională pentru identificarea, referirea și integrarea a 100 de tineri în servicii de abilitare economică (conform	2022-2027	DOFM	CT, ONG, IAN, DASPF, ȘP, CR etc.	Conform devizului de cheltuieli ANOFM

1	2	3	4	5	6	7	8
		32.3 Organizarea ședințelor trimestriale a rețelei pentru a îmbunătăți procesul comun de identificare, referire și integrare a tinerilor în servicii de abilitare economică	planurilor individuale din activitatea nr. 31).				
33.	Extinderea serviciilor de abilitare economică și integrare profesională a tinerilor, inclusiv prin outreach	33.1 Cartografierea serviciilor de abilitare economică existente în raion 33.2 Identificarea necesităților de dezvoltare/îmbunătățire a serviciilor 33.3 Consolidarea parteneriatelor pentru a presta serviciile prin outreach (DOFM, ONG, CT, IAN, DASPF, ȘP etc.) 33.4 Prestarea serviciilor prin outreach (după modelul național ⁷)	2 servicii de abilitare economică (din total) sunt anual prestate de către DOFM prin outreach Până în 2027, 70% dintre serviciile DOFM sunt prestate prin outreach	2023-2027	DOFM	CT, ONG, IAN, DASPF, ȘP, CR etc.	Conform devizului de cheltuieli ANOFM
34.	Desfășurarea campaniilor anuale de informare cu privire la oportunitățile și serviciile de integrare profesională	34.1 Elaborarea conceptului campaniei și planului de implementare 34.2 Elaborarea setului de materiale informative 34.3 Organizarea activităților de interacțiune cu tinerii (conferințe, lecții publice, mese rotunde, sesiuni în școli etc.)	2 campanii de informare anual Cel puțin 2000 de tineri informați anual	2022-2027	DOFM, Specialistul de Tineret din cadrul CR	CT, ONG, IAN, CR, DASPF, etc.	Conform devizului de cheltuieli ANOFM
35.	Organizarea instruirilor de formare antreprenorială	35.1 Organizarea discuțiilor-panel anuale cu antreprenori locali 35.2 Vizite la tineri antreprenori din cadrul IAN organizate pentru tinerii interesați de lansarea unei afaceri 35.3 Ateliere de informare privind programele pentru tineri a ODIMM	Cel puțin 2 vizite organizate anual în cadrul IAN Cel puțin 40 tineri participă anual la discuții-panel Cel puțin 500 de tineri informați anual	2022-2027	Incubatorul de Afaceri, CT Nisporeni	CRT, DÎTS, Școala Profesională Nisporeni	Conform devizului de cheltuieli ANOFM, ODIMM
36.	Organizarea Târgului raional al locurilor de muncă	36.1 Informarea offline și online a tinerilor despre eveniment	2000 de tineri informați anual Cel puțin 100 de participanți la târg (anual)	2022-2027	DOFM, Specialistul de Tineret din cadrul CR	CT, CRT, ȘP Nisporeni	Conform devizului de cheltuieli ANOFM

⁷<https://moldova.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Tdh%20Mai%20aproape%20de%20tineri%20Outreach%20--%20Web.pdf>

1	2	3	4	5	6	7	8
37.	Susținerea organizării activităților comune cu Incubatorul de Afaceri și DOFM	37.1 Organizarea panelurilor de discuție 37.2 Desfășurarea instruirilor tematice	3 paneluri de discuție anual în domeniul abilitării economice; 5 instruiți realizate anual; Cel puțin 150 de tineri instruiți anual	2022-2027	DOFM, Incubatorul de Afaceri	CT Nisporeni	Conform devizului de cheltuieli ANOFM ODIMM
38.	Organizarea programelor de mentorat pentru tinerii antreprenori	38.1 Selectarea tinerilor pentru programul de mentorat 38.2 Instruirea tinerilor în domeniul antreprenoriat 38.3 Suport în elaborarea planului de afaceri 38.4 Schimb de experiență cu antreprenorii locali	1 program de mentorat desfășurat anual Cel puțin 5 planuri de afaceri realizate anual	2022-2027	Incubatorul de Afaceri	DOFM, CT Nisporeni	Conform devizului de cheltuieli ODIMM
Abordarea IV. Fortificarea serviciilor și structurilor de tineret							
Rezultat pe termen mediu 4.1: Infrastructura cultural-sportivă este adaptată la nevoile actuale ale tinerilor							
Rezultat pe termen scurt R4.1.1. Mai multe secții culturale-sportive sunt dotate și dezvoltate pentru tineri							
39.	Dezvoltarea infrastructurii sportive și culturale în mediul rural (crearea secțiilor, centrelor în zonele rurale)	39.1 Identificarea cercurilor de interes în fiecare comunitate a raionului (23 total) 39.2 Identificarea spațiilor disponibile la nivel local (casa de cultură, sala de sport a școlii, sala festivă ș.a.) 39.3 Stabilirea parteneriatelor cu APL I pentru asigurarea funcționalității cercurilor pe interese la nivel local	Până în 2027, cel puțin un cerc pe interese (secție culturală și/sau sportivă) funcțional în fiecare localitate	2023-2027	DÎTS, APL I, APL II	Federații sportive, ONG, parteneri externi, agenți economici	
40.	Dotarea tehnică a centrelor sportive, culturale existente	40.1 Estimarea necesităților de dotare tehnică a cercurilor culturale/ sportive din zonele rurale 40.2 Stabilirea parteneriatelor externe (federații sportive, donatori externi etc.) 40.3 Alocarea anuală a resurselor financiare din bugetul public raional	Cel puțin 5% din bugetele locale nivel I și nivel II public raional sunt alocate secțiilor culturale/ sportive din zonele rurale	2023-2027	DÎTS, APL I, APL II	Federații sportive, ONG, parteneri externi, agenți economici	5% din bugetele locale
41.	Adaptarea infrastructurii pentru a spori accesul	41.1 Asigurarea accesului tinerilor la secțiile culturale/ sportive din centrul raional (din	Anual 3 comunități din raion adaptează infrastructura la	2022-2027	DÎTS, APL I, CR Nisporeni	Secțiile culturale/	Conform devizelor

1	2	3	4	5	6	7	8
	tinerilor, inclusiv cei dezavantajați, la activități culturale/ sportive, de agrement (transport, grafic accesibil)	perspectiva disponibilității transportului public, a timpului liber, a graficului de activitate a secțiilor) se va realiza în conformitate cu activitatea nr. 17	posibilitățile și necesitățile tinerilor (transport, grafic de activitate a secțiilor)			sportive din centrul raional	de cheltuieli preconizate de secții.
42.	Organizarea activităților de amploare, la nivel raional (concursuri, turnee, competiții) cu participarea tinerilor din toate localitățile	42.1 Elaborarea planului anual de activități sportive și culturale în raion 42.2 Identificarea partenerilor locali și externi 42.3 Premiarea tinerilor la activitățile organizate	Cel puțin 4 evenimente culturale/ sportive anual	2022-2027	DÎTS,CTS,SC Asociația raională de fotbal ,IP	APL I, APL II, CT, CRT, ONG, secții, agenți economici etc.	Conform devizelor de cheltuieli preconizate.
43.	Gala sportivilor dotați	43.1 Înregistrarea performanțelor tinerilor sportivi din raion 43.2 Premiarea tinerilor sportivi din Nisporeni cu performanță sporită la competiții de nivel național și internațional 43.3 Premiarea antrenorilor din raionului Nisporeni	O gală organizată anual	2022-2027	DÎTS, Consiliul Raional Nisporeni, APL I		Conform devizelor de cheltuieli preconizate.
Rezultat pe termen scurt R4.1.2. Oportunitățile de agrement pentru tineri sunt extinse							
44.	Organizarea evenimentelor culturale și de agrement dedicate tinerilor	44.1 Elaborarea planului anual de acțiuni privind evenimentele culturale (săptămâna tineretului, festivaluri tematice, concursuri de talente, concerte etc.) 44.2 Elaborarea regulamentelor de activitate a evenimentelor (unde este cazul) 44.3 Pregătirea logistică a evenimentelor 44.4 Desfășurarea evenimentelor 44.5 Organizarea activităților culturale și de agrement în zonele rurale	Cel puțin 5 evenimente pentru tineret organizate anual Cel puțin 200 de tineri antrenați per fiecare eveniment Cel puțin un eveniment organizat anual în fiecare comunitate rurală (23 total)	2022-2027	DÎTS, APL I Specialistul de tineret din cadrul CR	CT, CRT, APL I, APL II, agenți economici ONG etc.	Conform bugetelor locale preconizate
45.	Promovarea istoriilor de succes ale tinerilor	45.1 Crearea unei rubrici dedicate pe pagina Consiliului Raional , www.albasat.md ,	10 istorii de succes publicate anual	2022-2027	DÎTS,	CT, CRT, ONG, APL I	0

1	2	3	4	5	6	7	8
		45.2 Promovarea istoriilor de succes pe diferite rețele sociale și canale media 45.3 Crearea unei poște electronice unde vor putea fi expediate sugestii de istorii			Specialistul de tineret din cadrul CR, Redacția Albasat		
46.	Promovarea patrimoniului cultural-turistic raional	46.1 Promovarea traseului turistic 46.2 Lansarea Centrului de Informare Turistică, în cadrul muzeului raional.	Valorificarea Traseului Cultural-Turistic existent	2022-2027	SCT,DÎTS,SE	APL II, ANTRIM, APL I, Guvernul RM	Proiecte Transfrontaliere RM-RO